

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu  e de doua ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a foiei; pe atara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celolalte parti ale Transilvaniei si pen-

N^{ru} 46. ANULU XII.

Sabiu, in 12 Iuniu 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl.  ra pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia  ra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua  ra cu 5 1/2 cr. s. pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Invitare de a prenumera

„Telegrafulu Romanu.“

Finindu-se cu 30 Iuniu cal. vechiu abonamentulu Dloru abonati pe semestrulu I. alu anulu curinte, Ianuariu — Iuniu, si pe triluniulu Aprile — Iuniu: prin acést'a se deschide abonamentu nou la „Telegrafulu Romanu“ pe semestrulu alu doilea alu anulu curinte.

Condiitiunile rem nu cele cunoscute:

Abonamentulu pe 1/2 anu, pentru Sabiu 3 1/2 f.
pentru Tranni'a 4 f.
pentru principate 6 f.

Abonamentulu pe 1/4 anu, pentru Sabiu 1 f. 75 xr.
pentru Tranni'a 2 f. —
pentru principate 3 f. —

Sabiu in 1/3 Iuniu 1864.

Redactiunea si Editur'a.

Diet'a transsilvana.

Siedinti'a din 30 Maiu (11 Iuniu) 1864.

(Continuare si capetu din nr. premergatoriu.)

Alu doilea e:

Proieptu de lege

privitoriu la stabilirea preliminarului fondulu transsilvanu pentru dessarcinarea pamentulu pre anulu administrativu 1864.

Articululu I.

Cu scopu de a aduce in viitoriu anulu administrativu in consunantia cu anulu solariu, si spre efeptiurea trecerei in anulu de comptabilitate nou, se stabileza duranti'a anulu administrativu 1864 cu 14 luni, va sa dica: din 1 Novembre 1863 pâna in 31 Decembre 1864.

Articululu II.

Spesele totali ale fondulu pentru dessarcinarea pamentulu se stabileza pe anulu administrativu 1864 in summa de 2,725,328 fl. v. a. spese ordinari, si 11,666 fl. v. a. extraordinari, prin urmare laolalta 2,736,994 fl. v. a.

Articululu III.

Spre acoperirea p rtii neacoperite a speloru totali se escrie si se vă sc te pe anulu administrativu 1864 pentru fondulu dessarcin rei pamentulu o aruncatura de 71 1/2 xr. dela fiecare fiorinu alu contributiunei direpte (esceptiunandu-se adaugamentulu extraordinariu.)

(Preliminariulu insusi vedi-lu pe pagin'a urmatore.)

Presiedintele propune, a se dă proiectulu acést'a unui comitetu din tóte despartiamintele; in privinti'a membriloru ac stui nou comitetu Puscariu, Presiedintele si Lazar ar voi a se alege cate doi membri din fiesce care despartimentu, Gaitanu se invoiesce cu cate unulu; Rannicher se alatura la parerea lui Puscariu, cu acelu adosu ca comitetulu acést'a sa fia apoi si pentru fondulu de concurintia. Presiedintele lu-face atentu, ca proiectulu la ac stu fondu din urma inca nu sau cetitu. Deci se da spre cetire si este celu urmatoriu:

Proiectu de lege

privitoriu la stabilirea preliminarului fondulu transsilvanu de concurintia alu tieri pentru periodulu financiale din 1 Novembre pâna in ultim'a Decembre 1864.

Articululu I.

Spre a aduce in viitoriu anulu de pâna acumu administrativu in consunantia cu anulu solariu, se estinde duranti'a

anulu administrativu 1864 pe 14 luni, va sa dica, pe periodulu dela 1 Noembre 1863 pâna la 31 Decembre 1864.

Articululu II.

Spesele totali ale fondulu tieri pentru periodulu susmentiuat se aplacid za in summa de 219,411 fiorini valut'a austriaca.

Articululu III.

Spre acoperirea p rtii din summa de 151,031 fl. a speloru totali, care nu se póte acoperi din veniturile proprii ale fondulu tieri preliminate cu 68,380 fiorini, se vă escrie si sc te pe periodulu financiaru 1864 o aruncatura de patru si jumetate cruceri pe fiecare fiorinu alu d riloru direpte imperatesci (esceptiunandu-se in sa adaugamintele extraordinari.)

(Preliminariulu vedi-lu pe pagin'a urmatore.)

Presiedintele repetiesce propunerea lui Rannicher, carea se sprijinesce si de Mog'a si in fine se priimesce.

Presiedintele aduce la cunoscintia o scrisore oficiosa a guvernulu reg., privitore la lucratorii b iloru din Abrudu si Rosi'a. Catre capetulu sesiunei senatulu imperialu adeca mai multi deputati transsilvani si altii interpelasera pe ministrulu de finantie, ca dela baiesii din Rosi'a si din Abrudu dela anii 1854—1862 sau luat pentru aurulu celu amalgamatu totu c te 5% in locu de 3%, si ca ministerulu de finantie n'ar' voi sa rentorca pagubitiloru cele doue percente? Ministerulu de finantie respunde acumu prin guberniulu reg., ca baiesii pagubiti n'au recursu la tempulu seu, si de aceea lis'a refusatu rogarea; intr'aceea declarandu ei ca cele doue percente voru sa le intrebuinteze spre unu scopu folositoriu de comunu, ministerulu au voitu sa le inapoieze sumele respective, dar unii dintrensii au protestatu in contr'a scopulu doritu de ceialti, si astfelu ministerulu n'a potutu lu  in considerare cererea loru. Cu tóte acestea erarulu este gat'a a-i despagubi, deca se voru hotari a intrebuintia summa de despagubire spre unu scopu folositoriu in comunu.

Presiedintele crede, ca despre acést'a sa se insciintieze respectivii, c  sa se scie orient . Branu de Lemeny combat, Gavriilu Manu partinesce propunerea presiedintelui, carea in fine se si priimesce.

Deputatulu Florianu cere in scrisu concedia de 4 septem ni, fiindu si densulu membru alu comisiunei de la curte in privinti'a procesulu unoru comune romanesci si sasesci din districtulu Naseudului si Bistritiei.

Mog'a dice, ca aru fi de doritu, c  sa se intrebuintieze pentru comisiuni oficiose alti ampoiati, dar nu deputati dietali. Br. Friedenfels e de parere, ca se i-se dea concedia de 4 septem ni. Gull partinesce parerea acést'a cu at t'a mai vertosu c ci altmintrelea si regimulu aru pot  opri pe ampoiati sei de a se face membrii dietali. Puscariu partinesce parerea Br. Friedenfels cu aceea, ca indata ce unu ampoiatu este tramisu de regimu intr'o comisiune, elu nu mai are lipsa de a-si mai cere concedia, de óre ce aretarea se face din partea regimulu. Mog'a. La inceputu au fostu comisiunea aceea numai de doi membrii, acumu sau adausu si alu treilea; repetiesce propunerea sea. Gaitanu partinesce cererea dep. Florianu, observandu numai, ca motivele aduse de Gull si Puscariu nu suntu constitutionale. In fine concedia ceruta se da.

La ordinea dilei e § 2 din proiectulu comitetulu, dupa care denumirea presiedintelui si consiliariloru tribunalulu supremu e rezervata Mai. Sale.

Mog'a provocandu-se la usulu de mai nainte, observatu chiaru si de regele Ferdinandu, dupa care oficialii cardinali se alegeau din partea dietei, n'aru consinti pe deplinu cu § acést'a; in sa crediendu, ca denumirea se va face cu privire la dorintiele poporulu si la competintia diferiteloru natiumi si religiumi ale tieri, partinesce proiectulu regimulu.

I. Preliminariu

pentru fondul de des sarcinarea pamentului, in Marele Principatu Transilvani'a pe periodulu finantiale 1864, adeca: dela 1 Novembre 1863. pana la finea lui Decembre 1864.

Titulu	Spese ordinarie.	dela 1-a Nov. 1863, pâna la finea lui Octobre 1864.	pentru lunile lui Nov. si Decembre 1864.	Cu totulu	Cum arata acclus'a
I. Spese de regia.					
1	Directiunea fondului urbariale	12,889 f. v. a.	2,148 f.	15,037 f.	1
2	Spese pentru Comisiunile verificatôre.	30,200 f.	5,033 f.	35,233 f.	2
3	Ajutamentu la specele de regia ale adm. justitiarie.	69,047 f.	—	69,047 f.	3
Summ'a		112,136 f.	7,181 f.	119,317 f.	
II. Replatiri de capitaluri.					
4	Summe de computu la capit. pentru cei indreptatiti.	7,000 f.	1,200 f.	8,200 f.	4
5	Interesse (rente) celor indreptatiti.	2,452,077 f.	1,500 f.	2,453,577 f.	5
6	Interessele pasive câtra erariulu statului	118,784 f.	25,450 f.	144,234 f.	6
7	Salarii de disponibilitate si pensuni.	10,000 f.	1,666 f.	11,666 f.	
Summ'a totala a recerintiei		2,699,997 f.	36,997 f.	2,736,994 f.	

Titulu	B. Coperirea	dela 1-a Novembre 1863. pâna la finea lui Oct. 1864.	pentru lunile lui Nov. si Decembre 1864.	Cu totulu
I. Desdaunârile ce sunt a se plati din partea fondului urbariale alu Ungariei.				
1	Interessele obligatiunilor emise.	315,000 f.	—	315,000 f.
2	Interessele datorintiei câtra visticri'a statului.	16,000 f.	—	16,000 f.
Summ'a		331,000 f.	—	331,000 f.
II. Contributiunile ale tieriei.				
3	Adausulu la Contributiune (71 xr. la fiorinu.	2,128,412 f.	354,736 f.	2,483,148 f.
Summ'a		2,128,412 f.	354,736 f.	2,483,148 f.
Summ'a Coperirii.		2,459,412 f.	354,736 f.	2,814,148 f.
Prin urmare in asemenare cu recerintia a Superplus.		—	—	2,736,894 f.
				77,154 f.

Aclus'a		Recerintia		Titlu 1: Directiunea fondului urbariale.	
1) Salariile oficialilor, si adeca: 1) Referinte a 1,260 f.; 2) Concipisti: din cari unulu cu 800 f.; 2 a 700 f. Oficialu de Cancelaria si Expeditoru a 500 f.; 1 protokolistu si Registrante a 500 f. si unu servitoriu de cancelaria cu 262 f. 50 xr.		Summ'a		12,889 f.	
2) Diurne pentru 8 Diurnisti		3,066 f.		3,066 f.	
3) Remuneratiuni.		900 f.		900 f.	
4) Recerintia pentru Cancelaria		2,000 f.		2,000 f.	
5) Spese de caletoria		1,500 f.		1,500 f.	
6) Si alte chietuiei		200 f.		200 f.	
Summ'a		2,148 f.		15,037 f.	

Aclus'a		Recerintia		Titlu 2: Comisiunile verificatôre.	
1) Salarii pentru cele 9 Comisiuni verificatôre, si adeca: 9 Conducatori (Comissari) a 1,200 f., 9 ajutatori a 1000 f. Calculatori-ajutatori a 600 f.		Summ'a		30,200 f.	
2) Spese de caletoria.		5,000 f.		5,033 f.	
Summ'a		35,233 f.		35,233 f.	

Aclus'a		Recerintia		Titlu 3: Ajutamentu la specele de regia ale administratiunei justitiarie.	
1) Ajutamentu pentru judecatoriile urbariale de 1-a Instantia		46,200 f.		46,200 f.	
2) Ajutamentu pentru judecatoriile urbariale de 2-a Instantia		22,847 f.		22,847 f.	
Summ'a		69,047 f.		69,047 f.	

Aclus'a		Recerintia		Titlu 4: Summe de computu la capitaluri.	
Cu privire la rezultatulu anului 1862. si presupunendu-se, câ in anulu administrativu 1864, se voru emite indoitu atâtea Obligatiuni, se computéza.		Summ'a		7,000 f.	
1,200 f.		1,200 f.		8,200 f.	

Aclus'a		Recerintia		Titlu 5: Interesse (rente) celor indreptatiti.	
Cu reprivire la obligatiunile emise pâna la finea anului 1862 de 39,875,650 f., apoi la cifra medilocia din 3 ani, care in anulu 1863 s'au socotitu cu 5,706,940 f., si emiterea de obligatiuni in anulu 1864 preliminata pentru 1864. cu 1,917,410 f. se socote.		Summ'a		2,452,077 f.	
1,500 f.		1,500 f.		2,453,577 f.	

Aclus'a		Recerintia		Titlu 6: Interessele pasive câtra Erariulu statului.	
1) Datori'a fondului urbariale câtra erariulu statului face de prezentu		2,375,671 f. 37 xr., dela cari Interessele		118,784 f.	
25,450 f.		25,450 f.		144,234 f.	

Aclus'a		Recerintia		Titlu 7: Salarii de disponibilitate si pensuni.	
1) Facu in suma rotunda		10,000 f.		1,666 f.	
Summ'a		10,000 f.		11,666 f.	
				11,666 f.	

II. Preliminarulu

fondului de concurentia alu Marelu Principatu Transsilvani'a pe periodulu finantiale 1864, adeca: dela 1-a Novembre 1863. pâna la finea lui Decembre 1864.

Titulu	A. Recerintia.	Dela 1-a Nov. 1863 pâna la finea lui Dec. 1864.	pentru lunile lui Nov. si Dec. 1864.	Cu totulu	Cum arata acclus'a.
I. Esactoratulu provinciale					
II. Pensuni					
III. Spese nentru grijirea bolnaviloru si smintitiloru					
IV. Ajutôre, pentru institutele sanitare si adeca:					
a)	pentru case de nascere	9,500 f.	1583 f.	11,083 f.	4
b)	pentru spitale de hôle de ochi	3,000 f.	500 f.	3,500 f.	5
V. Incortelirea gendarmierici					
VI. Incortelirea militiei					
VII. Recrutare					
VIII. Spese pentru carausu					
IX. Spese pentru cei urniti					
		40,670 f.	5,810 f.	46,480 f.	6
		8,000 f.	1,333 f.	9,333 f.	7
		1,000 f.	167 f.	1,167 f.	8
		3,000 f.	500 f.	3,500 f.	9
		7,200 f.	1,200 f.	8,400 f.	10

Titlulu	A. Recerintia.	Dela 1 Nov. 1863, pâna la finea lui Dec. 1864.	pentru lunile lui Nov. si Dec. 1864.	Cu totulu	Com ara aclus'a.
X.	Cladiri pe uscatu si apa	18,000 f.	2,000 f.	20,000 f.	11
XI.	Premii pentru uciderea ferelor selbatice	3,600 f.	600 f.	4,200 f.	12
XII.	Dâri	977 f.	263 f.	1,240 f.	13
XIII.	Spese diverse	3,000 f.	500 f.	3,500 f.	14
	Summ'a	189,668 f.	29,743 f.	219,411 f.	

B. Coperirea.					
I.	Venitulu din realitâti.	260 f.	43 f.	303 f.	1
II.	Interesele capitalului active	13,954 f.	3,750 f.	17,704 f.	2
III.	Banii facuti din bunurile vendute	320 f.	53 f.	373 f.	3
IV.	Venituri diverse	50,000 f.	—	50,000 f.	—
	Summ'a	64,534 f.	3846 f.	68,380 f.	
	In asemenare cu summ'a recerintiei	189,668 f.	29,743 f.	219,411 f.	

resulta unu neajunsu, ce vine a se acoperi prin aruncaturi pe dârile drepte, de — — — 125,134 f. carele recere escrierea unei aruncaturi de 4 1/2 xr. pe fia-eare fl. alu dâriloru drepte, dela 1 Novembre 1863. pâna in ultim'a Decembre 1864. (fâra adaugamintele extraordinari), in summ'a totala de 156,282 fiorini, cu 3,472,934 fiorini preliminarte.

Recerintia. Titlu 1: Esactoratu provinciale.

Salarie :					
1.	1 Esactoru	1,260 f.			
2.	1 Vice esactoru	1,050 f.			
5 Consiliari de esactoratu :					
3.	2 a 945 f.	1,890 f.			
4.	3 a 840 „	2,520 „	4,410 f.		
	1 Registratoru		735 f.		
16 Oficiali de esactoratu :					
5.	2 a 735 fi.	1,470 fi.			
7.	5 a 630 fi.	3,150 „			
8.	5 a 525 fi.	2,625 „			
9.	4 a 420 fi.	1,680 „	8,925 f.		
11 Ingrosisti :					
10.	6 a 367 fi. 50 xr.	2,205 fi.			
11.	5 a 315 „	1,575 fi.	3,780 f.		
12.	6 Accesisti a 262 f. 50 xr.		1,575 f.		
13.	1 Usieru		263 f.		
14.	1 Sierbitoriu de oficiu		262 f.		
15.	1 Ajutatoriu de sierbi		210 f.		
	Summ'a	22,470 f.	3,745 f.	26,215 f.	
16.	Adause functiunare si suplinitorie	2,521 f.	420 f.	2,941 f.	
17.	7 Diurnisti a 80 xr.	2,050 f.	342 f.	2,392 f.	
18.	Remuneratiuni si ajutore	900 f.	150 f.	1,050 f.	
19.	Trebuintiele oficiului si cancellarei	1,320 f.	220 f.	1,540 f.	
20.	Spese diverse	200 f.	33 f.	233 f.	
	Cu totulu,	29,461 f.	4,910 f.	34,371 f.	

In adausele functionali si supplinitore se cuprindu si adausulu functionale applacdatu presiedintelui esactoratului tiei, maideparte acele adause supdlinitore, care se cuvindu dupa normative amplotiloru si servitoriloru disponibili c. r. aplecati la mentiunatu esactoratu in posturi cu salari mai mici, pâna la summ'a salarielor loru anteriori.

Recerintia. Titlu 2: Pensii.

1	pentru doi amploti ai esactoratului si				
2	veduve de atari functionari.	1,960 f.	327 f.	2,287 f.	

Recerintia. Titlu 3: Spese pentru grijirea bolnaviloru si smintitoru.

1	Câ rebonificare pentru spesele de cura; ce nu se potu scôte dela bolnavi ingrijiti in spitalele publice dupa rezultatulu mijlociu alu aniloru 1860, 1861 si 1862, cuprindiendu-se aci si tertialitatea spesseloru de vindecarea bolnaviloru sifilitici, ce se porta din fondulu tiei.	40,000 f.	6,666 f.	46,666 f.	
2	Preliminandu-se summ'a bolnaviloru in institutulu de smintiti din Sabiu cu 100 de individi, se priimescu pentru cam la 84 bolnavi de clas'a a III. necapaci de a plati, computendu-se pe di 66 xr. spesele curei, in summ'a rotunda.	20,300 f.	3,384 f.	23,684 f.	
	Summ'a	60,300 f.	10,050 f.	70,350 f.	

Recerintia. Titlu 4. Ajutoria pentru case de nascere.

1)	Pentru despartimentulu de nascutu in spitalulu carolinu din Clusiu	9,500 f.	1,583 f.	11,083 f.	
----	--	----------	----------	-----------	--

Recerintia. Titlu 4. Ajutoria pentru spitale de bole de ochi.

1	La despartimentele pentru bolnavii de ochi in spitalele din Clusiu, Sabiu, Maros-Vasarhely si Brasioyu cu privire la rezultatele din anulu administrativu 1862	3,000 f.	500 f.	3,500 f.	
---	--	----------	--------	----------	--

Aclus'a 6.

Recerinti'a. Titlu 5. Incortelirea gendarmeriei.

Spesele incartirării pentru regimentulu de gen-
darmi alu 9. computandu-se dupa starea actuala a a-
celuia-si statatõe diu 1324 de individi, si care vinu
de a se suportá de fondulu tieriei, anticipative pre
lânga darea de computu, dupa recerinti'a efectiva, facu

40,670 f. 5,810 f. 46,480 f.

Aclus'a 7.

Recerinti'a. Titlu 6. Incortelirea miliției.

Cu privire la rezultatulu mijlociu alu ani-
loru 1860, 1861 si 1862. se prelinéza in
summ'a rotunda

8,000 f. 1,333 f. 9,333 f.

Aclus'a 8.

Recerinti'a. Titulu 7. Recrutare.

Cá diurne si spese de calatoria pentru barbatii
de incredere, cari se voru chiamá la comisiunile
amestecate eliberatõe de militia, sep riimescu . . .

1,000 f. 167 f. 1,167 f.

Aclus'a 9.

Recerinti'a. Titlu 8. Spese pentru carausii.

Spre suportarea celoru 4 xr. eadietori pe fondulu
tieriei la rebonificarea totoruru caurasieloru, stabilita
pentru 1 calu si unu milu cu 26 xr. noi, se trece aci,
cu privire la summ'a, ce are sa ia fundulu tieriei din
anticipatiile dejá depuse la cass'a de resbelu in Sabiuu,
summ'a rotunda de . . .

3,000 f. 500 f. 3,500 f.

Aclus'a 10.

Recerinti'a. Titlu 9. Spese pentru cei urniti.

Pe bas'a rezultatulu mijlociu alu aniloru 1860,
1861 si 1862 se trecu in summa rotunda . . .

7,200 f. 1,200 f. 8,400 f.

Aclus'a 11.

Recerinti'a. Titulu 11. Cladiri pe uscatu si apa.

Cu privire la rezultatulu mijlociu alu aniloru
1860, 1861 si 1862 cu 22,237 fr., si conside-
randu insemnat'a miciorare a speseloru pentru
drumurile tieriei in cei doi ani dia urma, se preli-
minéza iu summa rotunda . . .

18,000 f. 2,000 f. 20,000 f.

Aclus'a 12.

Recerinti'a. Titulu II. Premia pentru uciderca fereloru sabbatic.

Pe bas'a rezultatulu mijlociu alu aniloru 1860,
1861 si 1862 se trecu in summa rotunda . . .

3,600 f. 600 f. 4,200 f.

Aclus'a 13.

Recerinti'a. Titulu 12. Dári.

Darea de venituri cu 7% pentru interesele
capitaleloru active recepte la acoperire in titulu II.

977 f. 263 f. 1,240 f.

Aclus'a 14.

Recerinti'a. Titulu 13. Spese diverse.

Spre acoperirea speseloru neprevédute se priimescu
Aclus'a 1.

3,000 f. 500 f. 3,500 f.

Veniturile. Titulu 1. Venitulu din realitáti.

Cá chirii dela edificiulu dia Turd'a, care e
proprietatea fondulu tieriei
Aclus'a 2.

260 f. 43 f. 303 f.

Veniturile. Titulu 2. Interesele capitaleloru active.

Interesele 5%, ce dela osligatiunile si efeptele,
ce suntu proprietatea fondulu tieriei, si anumitu: dela
asemnatiunile partiali ipotecari in summ'a de 128,500
f., si dela sortiturile imprumutulu cu loteria din a-
nulu 1860 in pretiulu nominalu de 150,000 f. v. a.
mai departe dela obligatiuni de desdaunarea pamen-
tulu in pretiulu nominalu de 550 f. m. c.— se suie
in anulu administrativu 1864 la 13,954 f. si pentru
lunele Nov. si Dec. 1864 mai vinu a se priimi in-
teresele semianuali, din sortiturile imprumutulu,
care se respundu in Novembre cu 3,750 f. . .

13,954 f. 3,750 f. 17,704 f.

Aclus'a 3.

Veniturile. Baniu facuti din bunurile vendute.

Particelele sumeloru castigate prin vendiarea
unoru cladiri ale fondulu tieriei in Makfalva,
Csókfalva si Kibéd facu . . .

320 f. 53 f. 373 f.

Aclus'a 4.

Veniturile. Titulu 4. Venituri diverse.

Din baniu gat'a ai fondulu de concurentia alu tieriei,
cari cu finea lui Oct. 1863 se aflau in casa, se trece
aici spre acoperirea partiala a scadiemantulu acestui
fondu summ'a de . . .

50,000 f. — 50,000 f.

cátu si la cancelari'a aulica erau nu numai membrii alesi séu actu-
ali, dar si unu mare numeru de membri denumiti de regimu; si
de óre ce hotaririle se aduceau prin maioritate de voturi, si
membrii denumiti séu onorari erau mai multi de cátu cei a-
ctuali: de aceea provocarea la usulu de mai nainte nu póte fi
normativu.

Aducendu-se la votare amendementulu lui Koronka si
Domzsa, nu e priimitu; si astfelu cu mare maioritate
se priimesce proiectulu regimulu.

Koronka in cuventu motivatu apera drepturile, ce
le-au avutu diet'a tieriei totdeuna, si in fine aduce amende-

mentulu: Denumirea Presiedintelui și a consiliarilor e rezervata Mai. Sele, cu privire la dreptulu de alegere alu dietei.

Domzsa, basatu pe legile de mai nainte, și cu deosebire pe articolulu 21 din 1791 aduce amendementulu urmatoriu: Presiedintele și consiliarii, pe bas'a legiloru patriei, se alegu de dieta și se intarescu de Maiestatea Sea.

Br. Friedenfels constateaza cu bucuria, ca s'a recunoscutu in modulu celu mai limpede și din cele mai diferite parti, ca Mai. Sea, ca justitiarulu supremu, au adusu decisiunile din urma prin cancelaria sea aulica și prin guvernulu. De altmintrelea nu trebuie sa uitamu, ca atatu la tabl'a reg., catu si la alte aficiolate cardinale langa membrii alesi au fostu și membri onorari, denumiti de Mai. Sea, cari adeseori intruceau cu numerulu pre membrii actuali.

Trecendu-se la § 3, G. Manu aduce urmatortulu amendementu: „tote posturile se voru conferi numai Transsilvaniloru, cu respectu la cele 4 natiuni transsilvane recunoscute prin dreptulu de statu, și la cele 6 religii asemenea dupa dreptulu de statu recepte! Amendementulu acest'a lu-motiveza prin diplom'a din 20 Octobru și prin consecutiunile egalei indreptatiri, crediendu ca amendementulu acest'a coresponde tocmai intentiunei regimului.

Domzsa a preciséza amendementulu seu, adaugendu: cum indigenis transsilvanis.

Koronka și Mog'a sprijinescu amendementulu lui Manu.

C. Schmidt combate acestu principiu ca unulu, ce reintroduce in Trannia cele siette pecate ereditarie; adeca cele 3 natiuni și 4 religii de mai nainte.

Vlas'a partinesce și apera amendementulu lui Manu și Domzsa. Asemenea Episcopulu Fogarasu in cuventu mai lungu, intreruptu adeseori de acclamatii din stanga.

Obert se declara pentru proiectulu reg., in care afla garantia destula, dupace in anulu trecut s'au inarticulat natiunea romana și confessiunile ei.

Schuler Libloy arata in cuventu mai lungu, ca la alegerea judecatorilor confessiunea duce unu rol cu totulu subordinatu, ca lucrulu principalu este cualificatiunea, ca dorintile exprimate in stanga se ajungu pe deplin prin inarticularea natiunei romane și prin legea pentru limbi. Spre ilustrare asertulu seu, ca cualificatiunea e adeverata recomandare pentru posturi, aduce pre d. Papiu Ilarianu, care, de si transsilvanu, a fostu ministru in Romania, — la carea Mitru. Siuluti observa, ca d. Papiu a fostu naturalisatu. — In propunerea lui Manu nu vede nici o modificare insemnata din proiectulu reg. nici spre bine, nici spre reu; de aceea n'are nici unu motivu de a se departa dela proiectulu reg.

In fine, dupa ce mai vorbescu comissariulu reg. Papp și Br. Salmen pentru proiectulu reg., se incheia siedintia.

Siedintia din 1/13 Iuniu 1864.

Dupa citirea protocolulu in limb'a germana, si dupa ce presiedintele invita pe membrii mai multoru comitete la siedintie private, se dau spre cetire 2 petitiuni, prin cari Orbonasiu și Ladai ceru concedia pe cate 4 septemani; cari din motive sanitare li se si acordéza.

La ordine e continuarea desbaterei asupra § 3.

Mitr. Conte Siuluti da o deductiune istorica, cum Romanii mai cu seama dela anulu 1791. in cote totdeun'a au solicitatu pentru drepturi egale. Apoi apera amendementulu lui Manu, aretandu, ca deca la ocuparea posturilor nu vomu fi cu privire la natiunile și confessiunile Transsilvane, atunci inarticularea natiunei romane n'are nici unu intielesu și devine numai o satira; atunci diet'a au facutu o crima in contra totororu natiunitatiloru transsilvane. Natiunea romana si pana acum cam totdeun'a delaturata, are cauza de a se teme, ca nu cumva sa recademu in sistem'a lui Bach, candu presuntive nu se cautu la altu ce-va decatu la cualificatiune, dara in adeveru Romanii seu alti fii ai patriei se delaturau, seu celu pucinu se puneu indereptulu altor'a mai pucinu cualificati. Afla delipsa si dreptu amendementulu lui Manu-Domzsa si-lu partinesce. (Presiedintele observa, ca este ore care diferentia intre cele doue amendemente.) In fine face unele observari la cuventulu lui C. Schmidt.

Filtsch crede, ca o partida a dietei va sa marga la bataia cu aceleasi tunuri cari in anulu trecut le-au batutu odata cu cuie. (?) Numai cualificatiunea sa de dreptu la posturi!

Mog'a. Nu trebuie despartitu § 3 alu legi de inarticulare a natiunei romane in doue parti, caci acela e numai unulu. Membrii din stanga nu voru sa eschida pre nimenea de la posturi, nici de la indigenatulu transsilvanu, mai ver-tosu deca acel'a aduce cu sine possessiune si inteligentia; dar nici voru a fi eschisi ei prin altii, precumu fura in deceniulu din urma. Apoi combate pre Salmen care disese, ca s'aru alaturu la amendementulu lui Manu, insa acel'a eschide cu totulu pre Iudeii, pe candu acela-si Salmen, venindu in anulu 1860 in Transsilvania pentru organizarea deregatorie-

loru, pre Romanii i-a trecut cu vederea. Cine va sa fia liberalu, sa incepa dela sine! (Bravo! in stanga.) Dreptu esemplu, cum se considera astadi natiunitatile si confessiunile in tiara, aduce tabla reg. din Vasarhely, unde intre 30 cancelisti, 18 manipulanti de conceptu si 12 de scrisu n'a potutu incapé nici unu singuru Romanu. (Bravo! in stanga.) Cum s'au restauratu curtea apelativa din Sabinu? s'au alesu unu romanu consiliaru, si unulu accesistu. Ori nu cunosc Sasiu pre Romanii, ori nu cunosc Romanii pre Sasiu, deca cesti din urma au astfelu de pareri despre respectarea natiunitatii. (Bravo! in stanga.) (Va urma.)

„Ost și West“ despre Romania.

Promiseramu cititoriloru nostri, a reproduce parerea foii „Ost und West“ despre evenimentele din urma ale Romaniei. Neiertandu-ne spatiulu, ca sa comunicamu art. respectivu in totu cuprinsulu lui, ne marginimu a-lu impartasi in urmatorele estrasu. „Ost und West“ recunósce, ca aceste evenimente au aflatu in cele mai multe jurnale o judecare de totu superficiala si uniterala, cari jurnale vedescu, ca nu le suntu cunoscute de locu impregiurările din Romania. Apoi espune in modu istoricu, cum s'a facutu conventiunea, cum prin ea puterea s'a pusu numai in manile boierime, carea prestatiiunile feudale, condamnate in tota Europa, le continua fatia cu clacasi. Atunci veni Cuz'a la domnia, si partid'a poporului, partid'a adeveratu liberala, mica la inceputu, dar crescendu din ce in ce, incepu o lupta serioasa si eficace asupra institutiuniloru celoru vechi si cu deosebire asupra privilegiilor boieresci. Dar precumu crescú acest'a, in aceeasi mesura crescú si resistintia boieriloru, cari dela inceputu cautara a nabusi ideile cele noue. Partidele, dice diuariulu liberalu, steteau armate fatia n fatia, lupt'a prerogativelor e-vediale cu drepturile poporului. De conduit'a Principelui atarna o parte nu mica a decisiunei. Ici boierii, poterici si avuti, si spre aperarea loru conventiunea din 1859; — si de alta parte poporulu strivitu si apesatu, strigandu spre ceru dupa dreptu, nu dupa mai multu, nu dupa mai putinu decatu dupa dreptu. Si principele Cuz'a se alaturu langa poporu. — Boierimea cautu acum, espune mai departe, tote cailile si tote mijlocele, pentru de a surpa pre Cuz'a, suspiciunandu toti pasii lui inaintea lumei. Dar Principele nu se abatu dela calea luata odata. Era greu insa a forma unu ministeriu, care sa aiba si energi'a si vointia sincera de a lucra la marile probleme ale tierei. In fine afla pre acestu barbatu in Cogalniceanu, care cu puterea convictiunei, ce tine strinsu irrevocabilu de principiulu natiunalu-liberalu, impreuna si aceea taria de caracteru, carea e o noua garantia sigura pentru aceea, ca n fine va invinge dreptulu, — caus'a poporului. Cum-ca unu ministeriu, ce vi-a propusu a face reforme salutare pe tote campurile vietii publice, va da de conflicte cu boierimea, se potea prevedé, si asiá si fu; caci la legile cele felurite, liberale si mantuitoare, propuse camerei de ministriulu Cogalniceanu, boierii respunsera cu totu felulu de machinatiuni contra guvernulu, ba si cu comploturi, si — ceea-ce e mai remarcabilu — si la Turci, inimizii ereditari*) ai crestinatatii-si luara refugiulu, pentru de a surpa unu regimu urgentu. Cu o astfelu de camera nu se mai potea guverná. Camera impinse pecatele sele pana a da ministeriulu celui mai liberalu si mai natiunalu votu de blamu, — si principele respunse cu dissolvarea camerei, — unu pasu, care intre impregiurările actuale era de necesitate neevitabila. Faptulu Principelui Cuz'a, dice, e unu faptu alu libertatii, si ca atare-lu salutamu cu bucuria si in numele dreptulu celui sacru alu poporului protestamu in contra desfigurarei acestoru mesuri prin acele jurnale, cari din necunoscerea impregiuriloru vorbeseu aici de unu „cupu de statu“ si nu sciu face deosebirea intre procederea acest'a si procederea cea cu nume reu a lui Napoleonu III., care avu de scopu absolutismulu dinasticu, pecandu a principelui Cuz'a tinde la o reforma de libertate pe basa natiunala. Ca sa se pota manifesta vointia poporului in privintia acestei legi electorale, i dedu voia a se declara liberu pentru priimirea ori refusarea ei prin sufragiulu universalu. Si poporulu respunse cu unu veselu: Da! Caci elu singuru avea de a decide, ca va sa porte si mai departe lantiurile unei sclavii apesatore, ori nu; se dedu voia poporului, a declara frante aceste lantiuri, si poporulu se proclamá liberu. Ce e dreptu, ca boierii cei „culti“ se abtinura de a vota asupra acestei legi liberale electve, dupacumu disera si diuariile nostre cele „liberale.“ Tocmai aceea e preferintia acestei legi, tocmai de aci se vede bunetia ei, ca ea fu atatu de urgisita de ciocoimea reactionara din Romania.

*) Noi nu aprobamu acest'a neconditunatu; caci vedemu, ca tocmai in acesti „inimizii“ se arata mai bunu decatu „amicii.“ Red.

In fine spera, ca poterile europene, ori câtu le va cadé de greu unora dintr'ensele, voru recunosce transformările din Romani'a cá fapte complinite.

Totu in asemenea modu, cá n articulu seu d'antâiu, — ce-lu reproducerau si noi — se enuncia si „Reform'a“ lui Schuselka despre impregiurările din Romani'a si intr'altu articulu mai nou.

Sabiiu 8 Iuniu' (Tramisu.) In diu'a de eri s'a terminatu desbaterea speciala asupr'a proiectului de lege pentru infiintarea Curtii supreme judecatorești. — La § 17. séu celu din urma, facendu-se votatiune nominala, proiectulu din stâng'a facutu: pentru remanerea afara din §-fulu acest'a a urmatóreloru cuvinte: „si referintiele Curtii supreme judecatorești cátra Cancellari'a transsilvana aulica“, pentru ca cu aceea tóta bas'a in proiectulu acest'a pentru independintia Curtii supreme, se poteácu tempu surpá — s'a radicatu la concludu cu 38 in contra la 37 voturi; Sasii au votatu cu totii in contr'a stâncei — afara de unulu — din deputatii Români — Deputatulú din scaunulu Orestiei A. G. nu au votatu cu Români — si inca unulu, alu cáru nume, fiindca pâna acuma au votatu totu cu Români, acuma-lu retacu; mai multi deputati Români au absentatu, precumu si unu regalistu, care póte ca ieri, pâna a se incepe siedintia, s'a dusu acasa.

Români la desbaterea si votare pentru proiectulu acest'a au contestatu o taria nespusa: au statucá zidulu; insa totusi sum silitu a-mi esprimá dorerea pentru aceea, ca unii din deputati inca nu sau arétatu pâna acuma la dieta, eara alii ne considerandu, ce urmári grele aru poté veni inainte de s'aru schimbá numai unu § in contr'a intentiuniloru nóstre, séu se ducu din Sabiiu sub titlulu, ca au lucruri private — séu remánu in Sabiiu — dar nu cercetéza siedintiele. Ce sa dicu de unii cá accia, cari fiindu in siedintia, se subtragu dela votare?

Lasu sa judece onoratulu publicu cetitoriu.

Aru fi bine sa luámú esemplu dela deputatii Sacsoni — cari totdeun'a suntu fatia si votéza la olalta inca si in punctele acelea, care suntu in contr'a proiectului regimului din partea lorú facute. D. M.

Sabiiu in 12 Iuniu. (Felurite.) Proiectulu de lege privitoriu la infiintarea unui tribunalu supremu in Transsilvani'a s'a priimitu eri in a treia citire. — Mai. Sea prin p. n. hotarire din 14 Iuniu a. c. S'a înduratu a concede conchiamarea congressulu i serbescu in Carlovitiu pentru alegerea Mitropolitulu pe 20 Iuliu (1 Augustu) a. c. Dupa acestu congressu va urmá apoi nemijlocitu unu Sinodu bisericescu, ear dupa inlocuirea scaunulu mitropolitanu adeveratulu congressu nationalu serbescu. La tóte aceste adunári este denumitu Comissaru alu regimului generalulu Filipovicu. Cátu pentru persónele, ce se voru candidá la demnitatea mitropolitana, se crede, ca cu Administratorulu de acum, Eppulu Timisiórei Masirevicu va rivalisá noulu Eppulu Karlstadtulu Gruciu, celu mai popularu dintre Ierarchii de acum ai poporului serbescu. — Din tóte pártile tiei vinu sciri intristátore despre pagubele cele enorme casionate prin esirile apelorú si prin grândine.

Pest'a in 19 Iuniu, 1864. Unu corespundinte diu Pest'a face in nr. 38 alu „Tel. Rom.“ cátra finea articulu seu unele observári ilustrulu nostru barbatu, domnulu septemviru S. Popovicu, sub cuventu, ca aru fi intielesu din funte credibila candidarea Domniei Sale de consiliariu la Cancellari'a aulica, si-si ia voia a-lu face atentu, ca candidarea acest'a nu e alt'a, decátu o cursa de blamu, ce i-o punu dusmanii nostri, precumu s'au incercatu a face acest'a acum'a de vro siese luni altui barbatu alu natiunei nóstre.

La care ne luámú si noi voia a-i reflectá urmatórele: Noi nu vedemu in articulu acest'a altu ce-va, decátu o intriga destulu de malitiósa, tiesuta spre venarea unoru interese egoistice cu injosirea acelor'a, cari posedu tóta stim'a si increderea comatiunaliloru sei bine simtitori. Dar nu si-au ajunsu scopulu, pentru-ca tiesatoriulu articulu celui veninatu insu-si si-a datu unu blamu, parte pentru-ca si-a datu de golu slabiciunile si intentiunile sale, parte pentru-ca tocmai acelu escelinte Románu, pre carele corespundintele fára tactu lu negrise, fuse denumitu in urma de referendariu, spre bucuria cea mai mare a natiunei. Scriitoriulu articulu in sa a graitu si mai putínu adeverulu, candu au adusu pre d. Septemviru in combinatiune pentru postulu de referendariu, fiindu aceea cunoscutu, ca postulu unui septemviru in Ungaria e asemenea postulu unui referendariu la Cancellaria, si ca precumu septemvirii, asiá si referendarii numai in casu de promovare se strapunu din posturile lorú, precumu aru fi aceea de consiliariu la consiliulu de statu (Staatsrath) si de vice-cancellariu; despre usulu acest'a ne póte servi de esemplu denumirea dd. septemviru Andreanszky de consilieriu de statu in tempulu celu mai nou, earasi mai de demultu fura denumiti d. septemvirii Szögyényi si Bedekovits de vice-cancellari.

Asiá dara aru fi fostu cu totulú superflua temerea d-lui

corespundinte, ca Domni'a Sea va sa mérga la Vienn'a, deca nu aru fi avutu alte motive. — Afara de aceea suntemu siguri, ca d. septemviru Simeonu Popovicu nu doresce nici de cátu a fi stramutatu din postulu seu celu inaltu si odichnitu; in sa deca interesulu statului, si mai alesu alu natiunei nóstre-lu va chiamá la altu postu, suntemu convinsi, ca Domni'a Sea nu se va retrage a aduce ori ce jertfa pe altariulu natiunei, si acést'a cu atátu mai vertosu sperámú, cáci avemu nenumerate, ba si in tóta diu'a cele mai eclatante dovedi despre loialitatea si inim'a D-niei Sele inclinata spre folosulu si spre inaintarea causei natiunei nóstre.

Inca avemu o rogare cátra on. Redactiune a Telegrafulu Romanu, cá in viitoriu sa nu dee publicitatei atari articuli, prin cari se petéza cei mai distinsi barbati ai natiunei.

*) Avemu in sa si noi o rogare cátra stim. d. corespundinte, cá sa nu creáda pre o redactiune atolu sciutóre, si-lu incredintámú cu tóta sinceritatea, ca deaca poteamu vedea in acelu articulu cea mai mica vatemare pentru persón'a p. on. d. Septemviru, nu i-amú fi datu locu in fóia nóstra. Red.)

Varietáti si noutáti de di.

(Esamenulu printiulu Napoleonu.) Lu-neá Rosalieloru e diu'a de esamenu pentru printiulu imperatescu alu Franciei; cáci Imperatulu au alesu anume diu'a aceea, in carea a venitu spiritulu sántu preste Apostoli. Printiulu se infatisia pe la 12 óre in uniform'a de Zuavú; in sal'a de esaminare se aflá Imperatulu, Imperatés'a, mai multi membri ai familiei imperatesci, Ministrii, Archiepiscopulu din Paris, professori si literati. Imperatulu salutá pre fiulu seu, care e acumu de diece ani, cam in cuvintele urmatóre, rostite cu profunda seriositate: Cu cátu sórtea dá unui omu [positiune mai inalta, cu atát'a i impune in tonu mai imperativu datorintia de a incordá poterile sele, spre a corespunde misiunei celei mari si grele, ce i o-a datu provedintia. Individulu traiesce numai pentru sine si unu micu cercu; ear cine e chiamatu a domni óre candu preste o natiune mare, trebuie sa intréca pre individulu prin marimea virtutiloru si prin comorile spiritulu seu. Unu printiu, care n'au invetiatu nimicu séu n'au invetiatu de ajunsu, ajungendu pre tronulu, va fi unu alu doilea Sardanapalu (unu desfrenatu nebu nu pe tronulu Romei decadiute Red.) Carolu celu mare, Alessandru celu Mare, Iuliu Cesaru si Napoleonu celu mare si-au eluptatu nemorirea, otielindu de tempuriu spiritele sele prin lucru si diligintia. Deca a facutu printiulu inceputulu marime sele fiutóre, acést'a sa o dovedésca astadi. Esamenulu teoreticu tinu trei óre, apoi urma celu practiculu din exercitiu, calaritu si altele. Crescereá printiulu e fórté seriósa, mai aspra, si multimea cunoscintieloru lui in adeveru se dice ca e extraordinaria.

Principatele Romane unite.

Despre agendele Domnitorulu la Constantinopole aduce „Bucimulu“ dupa „Monitoriulu“ oficialu urmatórele sciri telegrafice. Per'a, 30/12 Iuniu.

Joi si Vineri, Inaltímea Sea Domnulu a priimitu visitele inaltiloru functionali ottomani si ale diplomatiei; si a inapoiatu apoi visitete Marelui-Vizir, Ministrulu din afara si ambasadoriloru Anglici si Franciei, Internunciulu Austriei si Ministrulu Prussiei. Domnulu Ministru N. Balanescu a intorsu visitele, din partea Domnulu, la insarcinatii de afaceri (chargés d'affaires) ai celoru-lalte poteri straine.

Sámbeta, Inaltímea Sea, spre a corespunde la dorintiele Sultanulu, a visitatu casarmele si arsenalele.

Per a 1/13 Iuniu 1864.

Inaltímea Sea Domnulu a asistatu eri Domineca, la serbarea liturgiei patriarchale; cele mai mari onoruri s'au facutu Inaltímei Sele din partea Patriarchulu, a clerulu si a populiunei ortodoxe. Multímea era nespusa. Atátu la ducere la Patriarchia cátu si la intórcere, poporulu strinsu adunatu pe strade a salutatu pe Inaltímea Sea cu strigárele desu repetíte: Ζήτω! (Sa traiesca!)

Totu in acea di a fostu masa de onóre la Aali-Pasi'a, la care au asistatu cei mai inalti functionari ottomani.

Astadi, ambasadorele Anglici dá asemine o masa in onórea Inaltímei Sale Domnulu Romanici.

Bucuresci 3/15 Iuniu.

Dupa o depesia telegrafica de la Per'a, cu dat'a din 2/14 Iuniu, Inaltímea Sea Domnulu, astadi Mercuri, Si-face visit'a de adio la Maiestatea Sea Sultanulu, si va prandi la internunciatur'a Austriei.

Máne Joi, Inaltímea Sea va plecá din Constantinopole pentru Romani'a.

„Monitoriulu.“

Audimu, ca boierii in absintia Domnitorulu au incercatu o restornare a lucrurilor; asceptámú sciri mai nóue.

Actele Sinodulu Bisericei gr. orient. din Tranni'a din a. 1864. au esitu de sub tipariu si se afla de vendiare la tipografi'a diecesana in Sabiiu. Pretiulu 1 fl.; epistole francate.